

9. PLATFORMA MLADIH KOREOGRAFA, 12 – 19. LISTOPADA 2008.

Revizija hrvatske plesne scene

IVANA SLUNJSKI

Od pokretanja Platforme mladih koreografa 2000, isprva zamišljene kao predstavljanje početnih koreografskih radova, ova je plesna manifestacija prerasla u višednevno međunarodno okupljanje plesnih autora i skupina, partnera sličnih organizacija te selektora i programatora drugih festivala. Uz predstavljanje radova potencijalnih u plesu još neafirmiranih autora, koji pritom moraju zadovoljiti kriterije selektorske komisije, Platforma se može promatrati i kao godišnja revizija plesnih događanja u Hrvatskoj. Reprizno prikazivanje ponajboljih ostvarenja, po sudu organizatorica Platforme Tamare Curić i Larise Lipovac, nadoknađuje, barem privremeno i povremeno, izostanak plesnih predstava u repertoaru hrvatskih kazališta ili, s druge strane, nepostojanje plesnoga centra. Revizijskom tonu pogoduje i dodjela godišnje strukovne nagrade Udruge plesnih umjetnika Hrvatske, koja se dodjeljuje drugu godinu zaredom.

Nakon zamiranja inicijative WARP Eksperimentalne slobodne scene, pokušaja prve sustavno organizirane repertoarne strategije neselektivnoga prikazivanja plesnih predstava, neovisno o njihovim poetikama i izvedbenim formama, te prošlogodišnje koncepcije *privremenoga plesnog centra* ostvarene unutar programa Teatra ITD, kojom je plesnim autorima pružena prostorna i produkcijska potpora, organizatorice Platforme djelomično nastavljaju zamisao repertoarnoga usustavljanja plesa. Repriziranje predstava profesionalnih koreografa, koji više ni po dobi ni po koreografskom statusu ne podliježu sintagmi *mladi koreografi*, zbijeno je isključivo u okviru osmodnevnih događanja Platforme i unutar programa Koreomat, ponajprije namijenjenih predstavljanju stranim selektorima. Od repertoarnoga usustavljanja Platformu također udaljuju selekcijski kriteriji dviju višegodišnjih izbornica, temeljeni na njihovoj stilskoj, metodološkoj, estetskoj ili koreografskoj bliskosti odabranim predstava, čemu nekadašnji WARP nije podlijezao. Ove su godine mjesto u Koreomatu, time i mogućnost posredovanja predstave u međunarodnom kontekstu, izborile predstave *Ne boj se i mene je strah* Ksenije Zec, *Utjelovljenje Žaka Valente*, *Kič'n'sol* Nensi Lazić Ukrainczyk, *093-90-60-90* Katarine Đurđević te *Koncert za dangubu i zgubidana* Mate Matišića i Rajka Pavlića.

Potporna neafirmiranim autorima

Zasigurno najveće zasluge Platforme kriju se u pružanju produkcijske potpore mladome/mladoj autoru/autorici, čiji rad selekcijska komisija nakon javne izvedbe ocijeni najboljim. Uz sudjelovanje na međunarodnoj koreografskoj platformi, mladim se autorima pruža mogućnost da prikazani rad dovrše, ako je rad bio u nastajanju ili je zbog loših produkcijskih uvjeta prikazan poludovršeno, ili pak da u skoroj budućnosti realiziraju posve novi rad i potom ga prikažu. U neinstitucionalnim uvjetima produkcije, često s nedovoljnim brojem proba, mladi plesni autori teško opstaju, pa je potpora Platforme nadasve poticajna. Na prethodnoj Platformi proglašena mladom koreografkinjom koja najviše obećava, Sanja Tropp Frühwald nove koreografske spoznaje upakirala je u predstavu *Tainted* (mogući prijevod *Zaražena*). *Tainted* je nastavak istraživanja započelih u solu *Something to Do with Death*, izvedenu na 25. tjednu suvremenoga plesa. U obama radovima autorica koreografske pristupe povezuje s postulatima filmske režije, analizirajući prostorne i vremenske dimenzije izvedbene građe. Suprotstavljajući lažnih heroizama i skučenosti duha, koje u solu Tropp Frühwald motivski crpe iz vesterna, osjetno je i u *Tainted*. Kompozicija je strukturirana uporabom glasa i zvukova, rekvizita pa i tijela izvođača, kojima se, u maniri trilera, manipulira kao leševima. Sumorno raspoloženje prekida se defiliranjem začudnih likova nalik Djeđu Božićnjaku i sobovima, naglim upadima transvestita/Pepeljuge, forsiranim vježbama povjerenja u kojima plesačica namjerno izmiče oslonac drugog ili pjevnim sekvencama kabaretskoga tipa. Drama-

turgija *praznoga boda* s mnogo bivanja na sceni, a malo konkretnoga djelovanja, mnogo rekvizita (torbica, rotkvice, mikrofoni i sl.) koji se rabe u što neobičnijim situacijama, ulazi izvođača na scenu na neočekivanim pozicijama i visinama idu u prilog usporenoj delirirajućoj (filmskoj) atmosferi i pokazuju autoričino ovladavanje koreografskim alatom, ali u konačnici djeluju zamorno i bez stvarna opravdanja. Uz Sanju Tropp Frühwald u izvedbi sudjeluju Ivan Blagajčević i Mirjam Klebel, a manipulativna tijela uprizoruju Petar Borovec, Mia Horvat i Željka Kozulić.

Nove koreografske uzdanice

Komisija 9. platforme u sastavu Ksenija Zec, Branko Banković i Irma Omerzo za program Break a Leg izabrala je tri koreografska prvencu. *Plavi petak* Andreje Gotovina i *Zoom in/ Zoom out* Tihane Jovanović pokretom ilustriraju određenu priču, slični su u načinu gradnje pojedinih sekvenca i uporabi scenskih rekvizita, posebno odjeće, kao koreografske građe. Rad Andreje Gotovina (izvede Andrea Gotovina, Roberta Milevoj i Ivan Blagajčević) logična je izvedbena cjelina usuglašeni smjenjivanja plesnih sekvenca i dramskih elemenata, s dobrim osjećajem za scensko vrijeme. Autorica točno detektira stanje melankolije i pretiče ga u provodni motiv predstave. Tihana Jovanović polazi od dosjetke da u igri zapriječi tijelom prolaz drugom izvođaču (izvođači su Ana Dalbello, Mia Roknić i Marin Tudor), ali se igra doskora pretvara u histerično cerekanje i mahnito trčanje scenom ukruć. Vidljivo je da mlada autorica gradi smislenu kompoziciju oslanjajući se na fiziologiju pokreta, na trenutke ostvarujući inventivne scenske odnose, no u svemu tome ima još dosta nezrelosti. Treći je rad *Fields of Detail* (*Polje detalja*) Melite Spahić, za razliku od prethodnih oslobođen narativnosti. U njezinu radu prevladava prepoznatljiva poetika londonske škole suvremenog plesa, kojoj Spahićeva nije izbjegla tijekom plesnoga obrazovanja. Skladnost sekvenca, estetska čistoća, kolorit, tijelo i odnosi tijela te tijela i sjene u različito osvjetljenju prostoru kvalitete su kojima je autorica posvetila pozornost. Unatoč postignutim vrijednostima, cjelokupni dojam narušava sludnost kanonski organiziranih dionica kao i mnogo puta viđen plesni inventar (izvedba Annie Lok, Valentina Golfieri, Avatara Ayuso, Steve Johnstone i autorica). Perspektivnom koreografskom nadom žiri je proglasio Andreju Gotovina, koja će *Plavim petkom* gostovati na međunarodnoj koreografskoj platformi u portugalskoj Almadi.

Bogatstvo programa

U dijelu Platforme naslovljenu Showroom, ne bitno različitu od Koreomata i rezerviranu za međusobno povezivanje i prezentaciju umjetničkih organizacija, skupina, mreža i drugih formacija, riječki Trafik izveo je novu predstavu *Destinacija*

Trafik: Divljač, čije autorstvo dijele Selma Banich, Mila Čuljak, Edvin Liverić, Magdalena Lupi i Silvia Marchig, a koautorstvo i izvedbu još Marin Alivir i Gordana Svetopetrić. *Destinacijom* Trafik trafikovci obilježavaju desetu godišnjicu djelovanja, a *destinacija* simbolički označava povratak polazišnoj kazališnoj ideji. Predstavu tvori niz dramaturški povezanih pojedinačnih performativnih iskaza autora koji odgonetaju vlastitu potrebu za različitim tjelesnim i scenskim identifikacijama.

Smotra hrvatske plesne produkcije upotpunjena je i recentnim inozemnim predstavama, koje, po mišljenju organizatorica, ujedno i selektorica, pokazuju najzanimljivije pojave i pomake u plesnoj umjetnosti. U *Dancetariumu* prikazano je šest predstava iz Finske, Luksemburga, Francuske, Švicarske i Belgije, izabranih na festivalu Les Reperages u Lillu te unutar projekta Les Transfrontalier, s posebnim naglascima na radovima finske koreografkinje Eeve Muilu *Sold Out* te švicarsko-belgijskoga dvojca Marco Delgado i Nadine Fuchs *Manteau long*. Riječ je o manjim, pretežno konceptualnim izvedbenim formama. U programu je videoisječcima radova polaznika predstavljena Nomadska plesna akademija, čiji je Plesni centar TALA partner, a Marko Jastreviski izveo je i završni solo *Garbage Epic*. Izvan navedenih kategorija Platformu su upotpunile predstave *Sans* (*Bez*) renomirane francuske koreografkinje Martine Pisan i *Bolero, Sarajevo* u koreografiji Tamare Curić i režiji Harisa Pašovića na Ravelovu glazbu.

Nezgode s nagradama

Od ove godine Udruge plesnih umjetnika Hrvatske dodjeljuje dvije ravnopravne strukovne nagrade. Pojedinačna nagrada za sezonu 2007/2008. pripala je Maji Đurinović za »sustavnu analizu i dugogodišnji rad u području povijesti hrvatske plesne umjetnosti«, posebice u projektima *Milana Broš: Kaspomanija* te *Ana Maletić – životopis*. Skupna nagrada ide Radnoj skupini UPUH-a za hitnu razradu strategija razvoja, financiranja, predstavljanja i distribucije suvremene plesne umjetnosti u gradu Zagrebu, »za realizaciju niza inicijativa i sustavno aktiviranje kulturne politike u ovom umjetničkom području«. Nagrada Maji Đurinović svakako je opravdana. Lijepo je vidjeti da se konačno cijeni rad i onih koji nisu na sceni, a upravo se za one na sceni ustrajno zalažu. S obzirom na Milanu Broš, koja je prvu nagradu za ples na državnoj razini, Nagradu hrvatskoga glumišta, dobila 2007, iako je autorski u suvremenom plesu od 1960-ih, Maja Đurinović ipak je nekoliko desetljeća u prednosti. Ima nade za hrvatski ples, reklo bi se. Sjenu na tu nagradu, nažalost, baca postupak članova žirija u sastavu Pravdan Devlahović, Marjana Krajač, Vesna Mimica, Irma Omerzo i Ksenija Zec, koji se nisu mogli sustegnuti da prigodom nominiranja ne nominiraju sami sebe. Među nominiranima našli su se Snježana Abramović Milković, Maja Đurinović, Nikolina Pristaš, Pravdan Devlahović i Irma Omerzo. Ne djeluje uvjerljivo da žiri među 144 članova Udruge (koje sam uspjela pobrojati na web-stranicama UPUH-a) nije našao njih pet koji bi tu nagradu zaslužili, a da među njima ne bude nitko iz žirija, pa makar sebe možda i nisu namjeravali nagraditi. Pogledaju li se nominacije za skupnu nagradu, Radna skupina UPUH-a, Prostor +, Trafik i Hrvatski institut za pokret i ples, i članovi nagradene Radne skupine UPUH-a (Selma Banich, Sandra Banić, Pravdan Devlahović, Marjana Krajač, Ana Kreitmeyer, Silvia Marchig, Irma Omerzo, Nikolina Pristaš, Željka Sančanin i Zrinka Uzbinec), opet je očita podudarnost nekih imena. U državi u kojoj ne postoji visoka plesna škola ni plesni centar, u kojoj se iz cjelokupnoga gradskog proračuna za kulturu Grada Zagreba za ples izdvaja manje od jedan posto, i to isključivo za programska sredstva, takvo što ne bi se smjelo događati jer se tako i nagradi i plesu uskraćuje dignitet. Plesači dugo čekaju svoju priliku i stoga nemaju pravo na pogreške.